

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SULMIERZYCE NA LATA 2019-2021

I. WSTĘP I OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Rodzina jako podstawowa grupa społeczna, która stanowi fundament całego społeczeństwa spełnia wiele istotnych funkcji. Głównie należy do nich, zaspokajanie potrzeb społecznych, psychicznych i emocjonalnych swoich członków. Rodzina jest pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy a także umiejętności oceny sytuacji. Jest ona także pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu każdego dziecka. Nadrzędnym celem polityki prorodzinnej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. By to założenie mogło być realizowane, muszą zostać wykorzystane rozwiązania pozwalające zastąpić dominującą obecnie zasadę opiekuńczości państwa, zasadą pomocniczości wobec rodziny. W tym celu w Sulmierzycach opracowany został Gminny Program Wspierania Rodziny obejmujący lata 2019-2021.

Program ten opracowany został na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 998, poz. 1076, poz. 1544).

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Program Wspierania Rodziny Gminy Sulmierzyce na lata 2019-2021 jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulmierzyce na lata 2014-2020.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie i realizację Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach.

Postawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2009 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 998, poz. 1076, poz. 1544);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1076);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. dz. U. z 2017 r., poz. 1952);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r., poz. 1851).

II. CELE PROGRAMU

Cel główny: Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie na terenie Gminy Sulmierzyce wspólnej polityki na rzecz wzmacniania rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
2. Wsparcie materialne dla ubogich rodzin z dziećmi.
3. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
5. Wsparcie w ramach ustawy „Za życiem”.

III. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą:

- rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny w kryzysie,
- rodziny dysfunkcyjne,
- rodziny i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy gminy, instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

IV. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Mocne strony:

- realizacja programów osłonowych i profilaktycznych,
- kompetentna kadra pomocy społecznej (świadomość stałego doształcania się i doskonalenia umiejętności osób działających na rzecz rodziny),
- otwartość Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- koła zainteresowań, zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne, organizacja czasu wolnego w okresie ferii i wakacji (Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły, świetlice wiejskie),
- oferty sportowe i baza lokalowa (boisko ORLIK, kluby sportowe, zajęcia aerobiku, karate, zajęcia taneczne, zajęcia siatkówki, harcerstwo, kółko motoryzacyjne),
- funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie Gminy,
- odpowiednia ilość kadry wykonującej pracę socjalną.

Słabe strony:

- brak na terenie Gminy ośrodków wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych realizujących programy i projekty z zakresu wspierania rodziny,
- brak mieszkań chronionych i socjalnych.

Szanse:

- polityka państwa przyjazna rodzinom,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną,
- możliwość stosowania działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób i rodzin nim zagrożonych,
- tworzenie nowych form pracy z rodziną.

Zagrożenia:

- osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,
- rozszerzenie zjawisk patologicznych (tj. przemoc, alkoholizm, uzależnienia).

V. DIAGNOZA

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulmierzycach aktualnie znajduje się 177 rodzin, z czego 53,70 % stanowią rodziny z dziećmi. W rodzinach tych wychowuje się 211 dzieci.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	38	118
2	49	204
3	13	62
4	5	31
5	2	14
6	1	8

Głównymi przesłankami przyznania świadczeń z pomocy społecznej są; bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz ochrona macierzyństwa. Poniższa tabela przedstawia powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla rodzin z dziećmi, przez GOPS w Sulmierzycach.

Tabela nr 2. Przesłanki uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej – rodziny z dziećmi.

Zdarzenie losowe	1
Alkoholizm	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	19
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40
Długotrwała lub ciężka choroba	29
Niepełnosprawność	21
Bezrobocie	72
Ubóstwo	103

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Na terenie Gminy Sulmierzyce działają sprawnie dwa przedszkola w Sulmierzycach i Bogumiłowicach, oraz jeden oddział przedszkolny w Dworszowicach Pakoszowych. Opieką tych placówek objętych jest łącznie 169 dzieci, co przedstawia się w następujący sposób:

- Publiczne Przedszkole w Sulmierzycach - 72 dzieci,
- Przedszkole w Bogumiłowicach – 31 dzieci,
- Oddział Przedszkolny w Dworszowicach Pakoszowych - 11 dzieci.

Edukacja szkolna w Gminie Sulmierzyce realizowana jest w 3 szkołach podstawowych – łącznie 306 uczniów oraz w jednym Gimnazjum – 114 uczniów.

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od szkoły podstawowej do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z posiłku w formie jednego dania gorącego lub pełnego obiadu w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”. Na dzień 30.06.2018 r. z nieodpłatnych posiłków skorzystało 121 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela nr 3. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rodzaj pieczy zastępczej	2017	I półrocze 2018
Rodziny zastępcze	4	4

Domy Dziecka/placówki	0	0
-----------------------	---	---

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Cel szczegółowy I : Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2019-2021	Liczba monitorowanych rodzin.	Środki własne
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny w tym z ustawy „Za życiem”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	2019-2021	Liczba asystentów w stosunku do liczby wspieranych rodzin	Środki własne
Działania edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Życia Rodzinnego	2019-2021	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi w stosunku do toczących się postępowań	Środki własne realizatorów
Monitorowanie rodzin borykających się z problemami uzależnienia, motywowanie do podjęcia terapii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2019-2021	Liczba osób, które podjęły terapię w stosunku do liczby osób uzależnionych	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy II. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Świadczenie z pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych	GOPS, Urząd Gminy	2019-2021	Liczba rodzin objętych pomocą finansową	Środki własne, środki zewnętrzne
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloprob-lemowych do przedszkoli	GOPS, Gmina, Przedszkola	2019-2021	Liczba dzieci z rodzin wieloprob-lemowych uczęszczających do przedszkola	Środki własne realizatorów
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin	GOPS, Gmina, Szkoły, Przedszkola	2019-2021	Liczba dożywianych dzieci w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne, środki zewnętrzne

posiłku w szkole i przedszkolu				
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne, podręczniki i wyprawki	GOPS, Gmina, Szkoły	2019-2021	Liczba zakupionych wyprawek szkolnych w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Sulmierzyce w pieczy zastępczej	Gmina, GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2019-2021	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Środki własne realizatorów
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	Gmina, Szkoły	2019-2021	Liczba przyznanych stypendiów w stosunku do złożonych wniosków, liczba przyznanych zasiłków szkolnych w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy III: Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY / PARTNERZY	PLANOWAN Y TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegającym m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	GOPS	2019-2021	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	Środki własne
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych	GOPS, GKRPA, Szkoły, Poradnia Życia Rodzinnego	2019-2021	Liczba udzielonych porad, liczba realizowanych programów profilaktycznych, liczba osób korzystających z porad	Środki własne realizatorów
Działania związane ze	GOPS, PCPR,	2019-2021	Liczba dzieci	Środki własne

zmniejszeniem liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	GKRPA, organizacje pozarządowe		umieszczonych w pieczy zastępczej	realizatorów
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci	GOPS, GKRPA, Szkoły	2019-2021	Liczba realizowanych programów profilaktycznych, liczba osób biorących udział w programach	Środki własne realizatorów
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	GOPS	2019-2021	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Środki własne
Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe	2019-2021	Liczba przeprowadzonych akcji, prelekcji, pogadanek, liczba osób biorących udział w akcjach	Środki własne realizatorów
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę	GOPS, Szkoły, Biblioteka Publiczna, kluby sportowe, świetlice wiejskie	2019-2021	Liczba placówek wsparcia dziennego	Środki własne realizatorów
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	GOPS, Policja, Szkoły, GKRPA	2019-2021	Liczba przeprowadzonych akcji, pogadanek, udzielonych porad	Środki własne realizatorów
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi	GOPS, GKRPA	2019-2021	Liczba zorganizowanych grup wsparcia	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy IV: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	GOPS, Szkoły	2019-2021	Liczba dzieci sprawiających trudności wychowawcze biorących udział w spotkaniach z pedagogiem i psychologiem szkolnym	Środki własne realizatorów

Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły	2019-2021	Liczba dzieci biorących udział w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, liczba działających h kółek zainteresowań do liczby zaplanowanych	Środki własne realizatorów
Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	GOPS, Szkoła, Policja, Urząd Gminy	2019-2021	Liczba realizowanych programów	Środki własne realizatorów
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego	GOPS, Szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna	2019-2021	Liczba przeprowadzonych akcji, liczba wolontariuszy	Środki własne realizatorów
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	GOPS, Szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna, świetlice wiejskie	2019-2021	Liczba organizowanych zajęć w stosunku do zaplanowanych, liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych	Środki własne realizatorów
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS, Szkoły	2019-2021	Liczba przeprowadzonych pogadanek, udzielonych porad	Środki własne realizatorów

VII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

- poprawa funkcjonowania rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- integracja działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny,
- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i jej członków,
- zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej,
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób biorących udział w projektach systemowych.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach przy współpracy z następującymi instytucjami :

- Urzędem Gminy w Sulmierzycach,

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Biblioteką Publiczną w Sulmierzycach,
- Poradnią Życia Rodzinnego,
- Samodzielnym Publicznym Gminnym Ośrodkiem Zdrowia,
- placówkami oświatowymi.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulmierzyce są:

1. Środki zabezpieczone corocznie w budżecie gminy w Dziale 852 w rozdziałach :

- 85510- placówki opiekuńczo- wychowawcze-środki zabezpieczone na 2019r.-2000 zł,
- 85508- rodziny zastępcze- środki zabezpieczone na 2019r.-7000 zł,
- 85205- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie- środki zabezpieczone na 2019r. -3000 zł.

2. Środki zewnętrzne.

85504- wspieranie rodziny – 17000 zł.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie polegał na:

- przygotowaniu i przedstawieniu sprawozdania kwartalnego, półrocznego i rocznego,
- zbieraniu danych na temat rodziny i ich analiza.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań badana za pomocą ankiet, wywiadów środowiskowych, list wypłat zasiłków, list dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach.

Koordynatorem zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulmierzycach.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sprawozdania rzeczowo- finansowe z zakresu wspierania rodziny będą przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.